

УКРАЇНА

(19) UA (11) 12425 (13) U
(51) МПК
A23F 3/34 (2006.01)МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) КОМПОЗИЦІЯ ФІТОЧАЮ "ФІТОЧАЙ № 11"

1

2

(21) u200505815

(22) 13.06.2005

(24) 15.02.2006

(62) u200500765, 28.01.2005

(46) 15.02.2006, Бюл. №2, 2006р.

(72) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович(73) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович(57) Композиція фіточаю, що містить чай зелений
китайський байховий і траву ехінацеї, яка **відрі-
зняється** тим, що додатково містить траву парила
звичайного, листки подорожника великого і листки
м'яти перцевої при наступному співвідношенні
компонентів, мас %:

зелений чай	50-60
трава ехінацеї	15-25
трава парила звичайного	4-10
листки подорожника великого	5-15
листки м'яти перцевої	6-12.

Корисна модель відноситься до харчової про-
мисловості, безпосередньо до виробництва фіто-
чаїв, які мають профілактичну спрямовану дію.

Для фіточаїв важливим є їх асортимент, який
би задовольняв різноманітним смакам широкого
кола споживачів, висока біологічна активність, хар-
чова цінність та органолептичні властивості.

Відома композиція фіточаю, яка включає траву
м'яти перцевої, квіти ромашки, квіти календули,
плоди шипшини, листя горіха, коріння лопушиння,
траву фіалки триколірної, плоди глоду, коріння
ехінацеї, корінь і кореневище валеріани, лист ма-
лини та квіти липи при наступному співвідношенні
компонентів у вагових частинах:

плоди шипшини	20-22
плоди глоду	6-8
коріння ехінацеї	14-16
корінь і кореневище валеріани	7-9
коріння лопушиння	7-9
листя горіха	6-8
трава фіалки триколірної	7-9
листя малини	1-3
квіти липи	4-6
трава м'яти перцевої	5-7
квіти календули	5-7
квіти ромашки	6-8

[див. патент України №56700А, МПК⁷
A23F3/34, 2002р.]

Недоліком її є багатокомпонентність, що
ускладнює процес приготування фіточаю та зни-
жує ефективність екстракції всіх його компонентів.

Відома також композиція фіточаю з ехінацеєю,
що складається з висушених пелюстків суданської
троянди (каркаде), чорного байхового чаю та ко-
реневища з коріннями ехінацеї при співвідношенні
компонентів, мас.ч.:

пелюстки суданської троянди (каркаде)	45-55
чай чорний байховий	25-35
кореневище з коріннями ехінацеї	15-25
[див. патент України №50292А, МПК ⁷ A23F3/34, 2002р.]	

Серед недоліків слід вказати на поєднання в
композиції пелюстків, листків (чай чорний) та ко-
реневищ з коренями. Якщо екстракція окропом дає
змогу провести якісне вилучення активних компо-
нентів із листків та пелюстків, проте малоефектив-
на для кореневищ та коренів, що знижує ефектив-
ність композиції.

Найбільш близькою за складом до нової ком-
позиції, взятої за прототип, є композиція фіточаю
«Ехінацея с зеленим чаєм», яка містить чай зеле-
ний китайський, траву ехінацеї та квітки липи [див.
ТМ Домашній чай. Фіто-чай Ехінацея с зеленим
чаєм. Виробник: ТОВ СП «СолоМія», м.Київ].

Загальним недоліком відомих композицій, в
тому числі і прототипу, є те, що компоненти, які
входять до їх складу, мають низьку біологічну ак-
тивність речовин білкової природи - лектинів, яким

(13) U
(11) 12425
(19) UA

властива антигенна реакція по відношенню до крові людини і диференційована аглютинація еритроцитів в залежності від груп крові, до якої вони відносяться. В залежності від формули крові вірно підібрані компоненти фіточаїв мають здатність підвищувати захисні сили організму, забезпечуючи йому нормальну життєдіяльність, ріст та відтворювальні функції.

У відомих композицій їх компоненти підібрані без урахування формули крові, що знижує біологічну активність композицій особам з А (II) групою крові.

В основу корисної моделі поставлена задача створення композиції фіточаю із збалансованим вмістом компонентів, які мають високу біологічну активність і підходять функціонально особам з А (II) групою крові.

Корисна модель дозволяє розширити асортимент фіточаїв, які шляхом оптимізації ефективності їх дії, стимулюють природні сили організму із урахуванням його стану відносно групи крові та поєднують профілактичні та лікувальні властивості.

Для цього пропонується композиція фіточаю, рекомендована для людей з А (II) групою крові, що містить у своєму складі зелений чай, траву ехінацеї, траву парила звичайного, листки м'яти перцевої та листки подорожника великого при наступному співвідношенні компонентів, мас %:

зелений чай	50-60
трава ехінацеї	15-25
трава парила звичайного	4-10
листки подорожника великого	5-15
листки м'яти перцевої	6-12

Співвідношення компонентів композиції, підібраних експериментальним шляхом, забезпечує йому характерну, притаманну тільки цьому складу високу біологічну цінність та споживацькі якості - приємний смак, ніжний аромат. Композиція має тонізуючу та вітамінну дію для людей з А (II) групою крові, а також підвищує опірність організму

людини до несприятливих факторів середовища, при авітамінізмі та переохолодженні за рахунок дії всіх компонентів, завдяки їх підібраному біологічному складу.

В композицію введений чай китайський зелений байховий, який містить у своєму складі комплекс вітамінів, поліфенолів, макро- і мікроелементи, кофеїн.

Другий компонент композиції - трава ехінацеї (*Echinacea Moench.*), яка містить полісахариди, алкіламіди, гідроксикоричні кислоти, мікроелементи тощо і широко застосовується для підвищення імунітету організму людини.

Трава парила звичайного (*Agritnonia eupatoria*) відома як засіб для нормалізації обміну речовин, збудження апетиту і містить ефірні олії, сапоніни, органічні кислоти, холін, нікотинову кислоту.

Наступним компонентом є листки м'яти перцевої (*Mentha piperita*) -відомий заспокійливий і спазмолітичний засіб, яка містить ментол, терпеноїди, флаваноїди, бетаїн, каротин тощо.

Завдяки комплексу глікозидів, дубильним та пектиновим сполукам, вітамінів та сапонінів, листки подорожника великого (*Plantago major*) виявляють багатосторонню терапевтичну дію і ефективно використовують як профілактичний та терапевтичний засіб.

Композицію фіточаю одержують звичайним змішуванням у заявленому співвідношенні висушених, подрібнених компонентів і їх фасуванні. Фіточай заварюють в окропі, витримують декілька хвилин і п'ють у гарячому або прохолодному вигляді.

Вагові кількості всіх перелічених компонентів, як і якісний склад композицій суттєво впливають на споживацькі якості фіточаїв, які отримують після їх заварювання у воді.

Наведені в таблиці 1 дані переконують у тому, що відома композиція фіточаю (за прототипом) не тільки поступається перед пропонованою для осіб з другою групою крові загальною біологічною активністю, але і не має чітко вираженої групової специфічності.

Таблиця 1

Біологічна активність відомої та пропонованої композиції фіточаю для осіб з другою групою крові (умовна сумарна активність лектинів, одиниць)

Композиції фіточаїв	Групи крові людини			
	0(1)	A (II)	B (III)	AB(IV)
За прототипом	25,5	26,5	26,5	26,5
Пропонована (для осіб із другою групою крові)	54,3	56,4	51,0	51,6

На відміну до неї, композиція, що пропонується, відповідає обом цим вимогам. Таку здатність має кожний компонент рослинної сировини, що вводиться до нової композиції фіточаю (табл.2). Крім того, сировина, що вводиться, забезпечує

фіточаю відповідність саме другій (A(II)) групі крові. Наведені дані статистичної обробки підтверджують цю закономірність як за всіма групами крові, так і за всіма видами рослинної сировини, що вводиться до складу фіточаю (табл.2).

Таблиця 2

Оцінка специфічності рослинних компонентів фіточаю, що вводяться у композицію для осіб з другою групою крові (гемоглолінууюча активність лектинів, одиниць)

Рослини, які вводяться до композиції	Групи крові людини			
	0(I)	A(II)	B(III)	AB(IV)
Листки м'яти перцевої	5,8	6,1	4,7	5,6
Статистична оцінка:	1-2 групи		2-3 групи	2-4 групи
t теоретичне на 1% рівні	5,19		5,56	6,12
t фактичне	3,71		3,71	3,71
Листки подорожника великого	1,4	1,7	0,5	0,6
Статистична оцінка:	1-2 групи		2-3 групи	2-4 групи
t теоретичне на 1% рівні	5,19		7,34	6,74
t фактичне	3,71		3,71	3,71
Трава парила звичайного	21,6	22,1	19,3	18,9
Статистична оцінка:	1-2 групи		2-3 групи	2-4 групи
t теоретичне на 1% рівні	4,33		8,44	7,47
t фактичне	3,71		3,71	3,71

Приклади композицій фіточаїв для осіб з другою групою крові.

Приклад 1

Склад (мас.%): чай зелений 51%, трава ехінацеї 16%, листки шавлії лікарської 10%, трава парила звичайного 6%, листки подорожника великого 15%, листки м'яти перцевої 12%. Склад має приємний аромат і смак, а також високу біологічну активність.

Приклад 2

Склад (мас.%): чай зелений 58%, трава ехінацеї 20%, листки шавлії лікарської 10%, трава парила звичайного 10%, листки подорожника великого 6%, листки м'яти перцевої 6%. Склад має приємний аромат і смак, а також високу біологічну активність.

Кількість можливих прикладів складу нових фіточаїв не обмежується наведеними прикладами в межах допустимих вагових співвідношень.